

Chov žaků

II. část u Bartlů

Text a foto: Marta a Milan Bartlovi

Pokračování článku z časopisu PAPOUŠCI 5/2016

Minerální látky, vitaminy, aminokyseliny a další důležité součásti potravy se vyskytují v zrninné potravě ve stopovém množství. Nelze spoléhat na to, že pro jejich doplnění papouškům stačí ovoce a zelenina. Proto je třeba do potravy dodávat vhodné doplňky, přísun je nutný v období toku, hnízdění, růstu mláďat a přepeřování. Doplňky stravy aplikujeme cíleně, vždy podle situace, tak aby organismus papoušků tyto látky dobře využil, ale zbytečně ho nezatěžovaly. Do vody aplikujeme doplňky velmi omezeně, protože žakové mají vodu rádi čistou, bez příchuti. Pokud není horko a papoušek má k dispozici dostatek ovoce a zeleniny, pije méně, čímž se využití látek podaných do vody velmi omezí. Aplikaci doplňků na míchanici, do jiné měkké složky potravy nebo do směsi pro ruční odchov považujeme za daleko vhodnější.

Druhou variantou je krmit pouze granulami Harrison, pak není podle výrobce nutné přidávat žádné doplňky stravy, protože toto bio krmivo je vyvážené.

Důležitou složkou potravy, i když se dává po kapkách, je palmový a pupalkový olej. Podává se při hnízdění, růstu mláďat a přepeřování, má vliv na zdravý vývoj mláďat i kondici dospělých jedinců. Oleje obsahují esenciální mastné kyseliny, tolik důležité pro zdárný růst, dobrou orgánovou činnost i tvorbu kvalitních per. Používají se i v případě poruch opeření a škrubání peří. Pro podporu fungování imunitního systému papoušků používáme po konzultaci s veterinářem speciální veterinární přípravky i doplňky stravy.

Ve stravě papoušků využíváme také plody z jihoamerických pralesů, acai – jednu z nejzdravějších plodin na zemi, která má výrazný vliv na dobré trávení. Z exotických plodů pak papáju, mango, ananas, acerolu a guavu. Toto ovoce

obsahuje mnoho vitamínů, vlákninu, posiluje imunitu a obsahuje i některé minerály, jako jsou vápník, fosfor a železo.

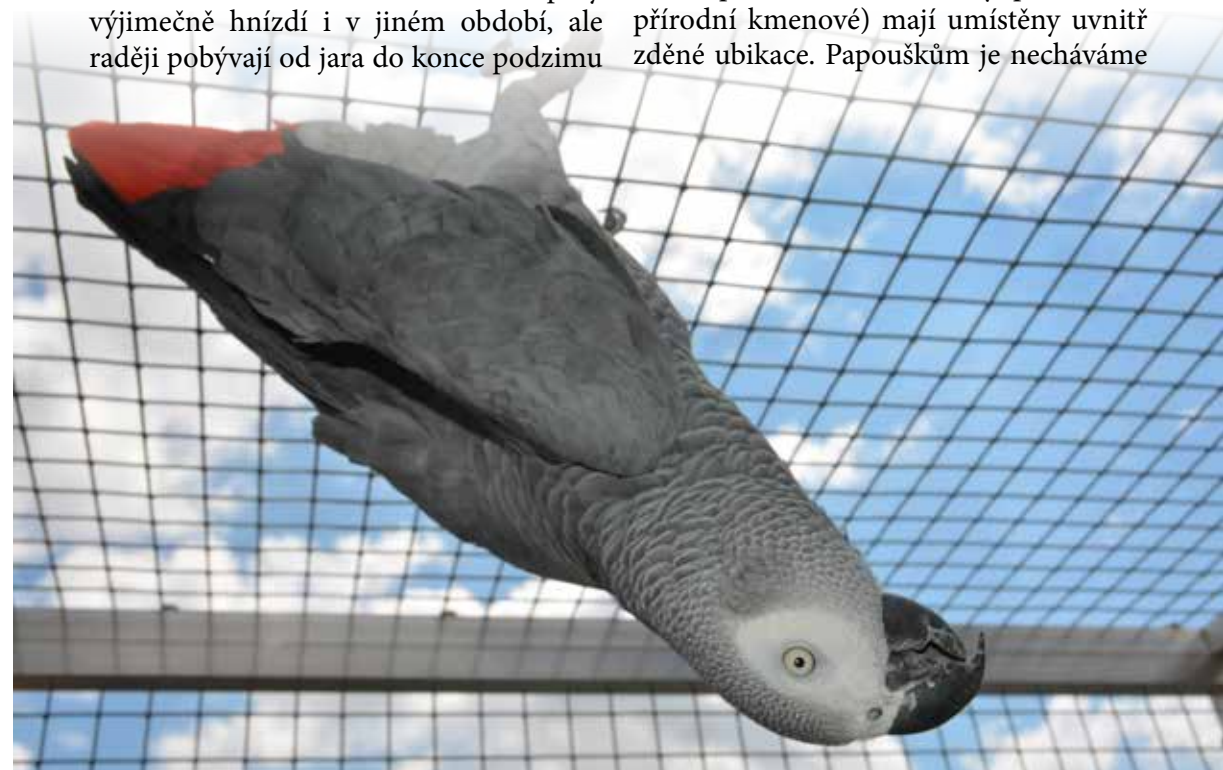
Je důležité znát kvalitu a složení napájecí vody, především pokud používáme vodu z vlastní studny. Pokud nemáme k dispozici kvalitní vodu, používáme vodu balenou pro napájení, rosení, i pro přípravu dokrmovací směsi. Poměr vápníku a hořčíku ve vodě má být pro člověka 2:1. Pokud je hořčíku ve vodě méně, pak s tím má problém nejen člověk, ale i žakové a to především při hnízdění, kdy se přidává do krmné dávky více vápníku. Větší dávky vápníku vytěsňují hořčík z těla ven. Předávkování vápníku může mít za následek deficit hořčíku a to má pak stejný následek jako jeho nedostatek, a to chromotí mláďat.

Žakové hnízdí především v zimním období (prosinec až duben), tedy v době, kdy jsou zazimováni ve vytápěném zimovišti celoročních voliér. Některé páry výjimečně hnízdí i v jiném období, ale raději pobývají od jara do konce podzimu

Specialista na chov žaků Milan Bartl

ve venkovních voliérách. Pokud to venkovní teploty dovolí, přes den je pouštíme do výletů, aby si užili co nejvíce slunce a načerpali vitamin D3. Budky (používáme přírodní kmenové) mají umístěny uvnitř zděné ubikace. Papouškům je necháváme

Samička brání snůšku.

Marta Bartlová s mláďaty žaků

V některých situacích vejce i mláďata hlídá i samec. Mláďata kroužkujeme ve věku 19 až 22 dní bezešvým uzavřeným kroužkem průměr 11. Mláďata narozená od června 2016 jsme na doporučení orgánů CITES v ČR kroužkovali kromě nesnímatelného kroužku, označujícího rok narození, také bezešvým uzavřeným kroužkem CITES od licencovaného výrobce. (Na konferenci CITES v JAR v říjnu 2016 byl papoušek žako přerazen z kategorie CITES II do CITES I a od ledna 2017 bude tento druh podléhat povinné registraci a legislativě CITES I. Papoušek žako bude muset být nezaměnitelně označený bezešvým uzavřeným kroužkem „CITES“ nebo mikročipem a každého jedince bude třeba registrovat na registračním místě CITES.)

I když si chovatel není často vědom nějaké zásadní chyby, mláďatům se někdy nedostává živin a zejména vápníku v důsledku nevyvážené krmné dávky. Mláďata jsou pak velmi slabá na nohy, nemohou vstát a pouze leží v hnízdě. Jejich kosti se pomalu osifikují, jsou křehké a velmi snadno se lámou. Problém s nedostatkem vápníku a vitamínu D3 se začne projevovat kolem 10 dne věku. Začíná to vždy u nejstaršího mláďete a postupně se tenký problém projeví i u mladších mláďat

v hnízdě. Během pár hodin se z vitálního mláďete stane mláďe, které je ohroženo na životě. Rychle ztrácí schopnost zvednout hlavu a žadonit o potravu. Někdy to odnesou jen zlomené končetiny, v případě vážnějšího deficitu po pár dnech bez schopnosti žadonit o potravu v budce uhynou. Protože při hnízdění žakové téměř neopouštějí budku, kontrola vajec a mláďat bez stresu je téměř nemožná, ptáci snůšku

„ŽAKOVÉ BÝVAJÍ DOCELA ČASTO VNÍMÁNÍ JAKO NEUROTOIČTÍ, PROBLÉMOVÍ PAPOUŠCI, S ŘADOU NEVHODNÝCH VLASTNOSTÍ. ZA TÍM VŠÍM VĚTŠINOU STOJÍ LIDSKÁ CHYBA.“

i mláďata brání. V případě krotkých ptáků je lze někdy vylákat ven z budky na pamlsek, ale až pochopí, že jim chcete zkontrolovat jejich poklad v budce, už se tak snadno vylákat nedají. Mláďata žaků je však potřeba monitorovat, proto doporučuji do budky umístit kameru. Není krásnější pohled než na samici, která pečuje o svoje mláďata. Pravidelným sledováním včas zjistíte, že mláďata trpí nedostatkem vápníku, předejdete zlomeninám a úhynům. Můžete pohlídat, pokud budou chtít rodiče stáhnout mláďatům kroužky. I u nás první pokus o kroužkování mláďat skončil fiaskem – mláďata měla polámané končetiny a dokonce i křídla. Pokud je mláďat v hnízdě více než tři, pak ta nejmladší mají menší naději na přežití. Těžko totiž mohou konkurovat a uspět v žadonění o potravu svým starším sourozencům, když věkový rozdíl

mezi prvním a posledním mláďetem činí až deset dnů. I v tom pomůže kamera, pokud nejmladší mláďata zaostávají, může chovatel zasáhnout.

Zlomeniny v hnízdě jsou nejzávažnějším důvodem, kdy je nutné mláďata odebrat a dokrmit uměle. V příštím hnízdění přehodnotit jídelníček, množství podávaného vápníku a vitamínu D3. Pokud tento problém zachytíte včas, vývoj mláďat se rychle vrátí k normálu. V opačném případě dochází ke zlomeninám a deformacím kostí nohou, křídel i páteře.

Mláďata dokrmujeme ručně ve skupině, aby se dobře socializovala, až do úplné samostatnosti, která přichází ve věku přibližně 90 dní. Při odchovu pod rodiči vylétají

Kontrola oplozených vajec.

Mláďe těsně po nalíhnutí.

celoročně, někteří nocují uvnitř budky, někteří na ní. Žakové snáší 1 až 4 vejce (velice výjimečně i 5). Vejce snáší většinou obden. Oplozené vejce lze poznat při prosvícení po 5 dnech inkubace, mláďata se líhnou za 28 až 30 dní. Na vejcích sedí samička, sameček hlídá u vletového otvoru budky a samičku chodí krmit.

Nástěnný kalendář • 160 Kč + poštovné
Krása papoušků 2017 Parrots in Free Flight

Stolní kalendář
Papoušek žako
2017 • 85 Kč
+ poštovné

www.epapousek.cz • tel.: 605782617

© Foto: Viktor Šulc

Pro udržení dobrého zdraví našich papoušků děláme maximum. Nevystavujeme je virové zátěži v podobě kontaktu s nevytestovanými nebo rizikovými jedinci. Dodržujeme karanténu, nově pořízené i prodávané papoušky podrobíme veterinárnímu vyšetření. Papoušky nebereme na burzy ani chovatelská setkání, kde by přišli do kontaktu s jinými papoušky. Pokud má papoušek zdravotní problémy, navštívíme s ním specializovaného veterináře. Aby se papouškovi dalo pomoci, je třeba neotálet a přijít k veterináři včas. Spolupracovali jsme s MVDr. Tukačem, nyní s jeho nástupkyní MVDr. Sochorcovou, i s dalšími specializovanými „papouščími“ veterináři – MVDr. Vaidlovou, MVDr. Grymovou, MVDr. Simandlovou.

Žakové bývají často vnímáni jako neurotičtí, problémoví papoušci, s řadou nevhodných vlastností. Za tím vším ve většině případů stojí lidská chyba, neznalost jejich potřeb, chyby ve výživě nebo nepochopení jejich chování. Jejich inteligence,

z budky přibližně ve věku 100 dní. Přejít na pevnou stravu provádíme přes granule, piškoty, sladké ovoce a zeleninu, klasy senegalského prosa, vejce uvařené natvrdo. Nezapomínáme ani na máčené zrniny, ale ty nepodáváme hned z počátku, aby se trávicí trakt malého papouška příliš nezatežoval a nehrozilo přemnožení bakterií nebo kvasinek. Mladí papoušci se po nakrmení dokrmovací směsí živě zajímají o předložené složky pevné stravy a už za poměrně krátkou dobu začnou přijímat granule a loupat suché i máčené směsi zrnin.

schopnost si dlouho vše pamatovat, je staví často do role nepřístupných papoušků s neschopností se přizpůsobit. Také obchod s nedokrmenými mláďaty z rukou překupníků a následně nezkušenost nových majitelů tomuto stavu moc nepřidají. Vše ale začíná u nás chovatelů. Pokud prodáme ze svých chovů pouze řádně odstavená a socializovaná mláďata, pokud vyhledáme spolehlivé zájemce, pak si můžeme být jisti, že jsme pro budoucnost mláďat udělali to nejlepší. Poslední dobou si stále více lidí pořizuje žaky v páru. Myslím, že je to správná cesta, papoušek tak nikdy nezůstane úplně sám a má mnohem šťastnější život.

Dobrym chovatelem žaků a papoušků je ten, kdo se snaží budovat a rozvíjet vztah se svými opeřenými kamarády. Není mu jedno, že je papouškům horko či je trápí zima a mráz, záleží mu na tom, co papouškům předkládá ke konzumaci. Není mu líto investic pro pořízení kvalitních krmiv a zázemí, umí řešit jejich zdravotní problémy ve spolupráci s odborníky a je si vědom toho, že výživa a zdraví chovu je al-fou a omegou. Věřte, že žakové vás v tomto ohledu dobře prověří. ■

Kontakt: Marta a Milan Bartlovi
E-mail: epapousek@seznam.cz
Tel.: 605 782 617

Nabídka genetických analýz

Dlouholetá tradice a zkušenost

Více než 20 tisíc vyšetřených vzorků - vlastní databáze a zavedená diagnostika pro několik stovek druhů ptactva - erudovaný tým molekulárních biologů - moderní přístrojové vybavení - zavádění nových metod vyšetření - vlastní publikační činnost

NEJČASTĚJI PROVÁDÍME NÁSLEDUJÍCÍ GENETICKÉ ANALÝZY

- Stanovení pohlaví z kapky krve (na odběrové kartě nebo na vatě - zasiláme zdarma)
- ▶ stanovení pohlaví z 5-7 živých pírů (vytržených)
 - ▶ detekce virových infekcí cirkovirozy a polyomavirózy (PBFD + APV)
 - ▶ přímá diagnostika Chlamydiózy molekulární metodou analýzy DNA
 - ▶ genetický DNA test příbuzenství u papoušků

OBJEDNÁNÍ TESTU

www.genexone.cz/rubriky/objednavka-vysetreni/ptactvo
e-mail: info@genexone.cz, genexone@seznam.cz
telefonicky: +420 585 242 042, +420 606 023 492, +420 773 602 369

MOŽNOSTI PLATBY

On-line prostřednictvím platební brány Gopay, převodem na č. ú.: 43-2370630287/0100 (variabilní symbol: např. vlastní číslo mobilu), dále dobírkou, nebo hotovostní platbou přímo v laboratoři.

Základní ceník vyšetření za 1 kus včetně DPH platný od 1. 1. 2016:

Určení pohlaví		Viry PBFD + APV		Chlamydie	
1-5 vzorků	360 Kč	1-5 vzorků	690 Kč	1-5 vzorků	690 Kč
6-10	340 Kč	6-10	590 Kč	6-10	590 Kč
11-20	320 Kč	11-20	520 Kč	11-20	520 Kč
21-30	300 Kč	21-30	450 Kč	21-30	450 Kč
31 a více	280 Kč	31 a více	420 Kč	31 a více	420 Kč
Pohlaví + Viry nebo Chlamydie		Pohlaví + Viry + Chlamydie			
1-5 vzorků	990 Kč	1-5 vzorků	1 650 Kč		
6-10	890 Kč	6-10	1 550 Kč		
11-20	790 Kč	11-20	1 450 Kč		
21-30	690 Kč	21-30	1 350 Kč		
31 a více	590 Kč	31 a více	1 250 Kč		

Certifikáty o výsledku: černobílé bez laminování - ZDARMA!
Barevné s laminováním: 50 Kč za 1 certifikát. Poštovné a balné 0 Kč, dobírka cca 70 Kč.

ADRESA PRO ZASÍLÁNÍ VZORKŮ

Genexone s. r. o., Legionářská 1319/10, 779 00 Olomouc,
www.genexone.cz